

กลวิธีพิเศษการเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน สองชั้น ทางครูแสวง อภัยวงศ์

TECHNIQUE OF JAKEA SOLO IN KRAWNAI VERSION

KRU SAWANG APAIWONG

นริศรา พันธุ์ธาดาพร¹

Narisara Phuntadaporn

วันที่ส่งบทความ: 20 กันยายน 2564, วันที่แก้ไขบทความ: 29 เมษายน 2565,

วันที่ตอบรับบทความ: 29 เมษายน 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีพิเศษเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน อัตราจังหวะ สองชั้น ทางครูแสวง อภัยวงศ์ เพื่อสืบค้นบริบทที่เกี่ยวข้องกับการเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน อัตราจังหวะสองชั้น ทางครูแสวง อภัยวงศ์ และเป็นการอนุรักษ์ เผยแพร่ เพื่อให้มีการสืบทอดใน กระบวนการเรียนการสอนดนตรีไทยต่อไป ซึ่งผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้ เพลงกราวในเป็นบทเพลงที่จัด อยู่ในประเภทเพลงหน้าพาทย์ ใช้สำหรับประกอบการแสดงประกอบอากัปกิริยาการยกทัพของฝ่าย ยักษ์ นำมาเรียบเรียงเป็นเพลงเดี่ยว ซึ่งถือได้ว่าเป็นเพลงเดี่ยวชั้นสูงสุด ทั้งนี้เพราะผู้ประพันธ์เพลง เดี่ยวกราวใน ทุกแนวทางการบรรเลงเดี่ยวเครื่องดนตรี ต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญกลวิธีการ บรรเลงในขั้นสูง จึงสามารถเรียบเรียงทำนองและประยุกต์ทำนองให้ผู้บรรเลงแสดงออกถึงความ ชำนาญการบรรเลงกลวิธีพิเศษของเครื่องดนตรีในขั้นสูงสุด การเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน อัตราจังหวะ สองชั้น ทางครูแสวง อภัยวงศ์ นี้ มีลักษณะการประดิษฐ์ทางเดี่ยวที่เป็นลักษณะเฉพาะของจะเข้ที่ โดดเด่น เนื่องจากครุมีความสามารถในการบรรเลงได้ทั้งเครื่องสายและปี่พาทย์ โดยในเพลงกราว ในทางดังกล่าวได้มีการสอดแทรกกลวิธีพิเศษสำหรับการบรรเลงเดี่ยวจะเข้ไว้ได้อย่างครบถ้วน พบกลวิธีพิเศษในการบรรเลงเดี่ยวจะเข้ 7 รูปแบบ เรียงลำดับการใช้มากที่สุดถึงน้อยที่สุด ได้แก่ การตีตลากลเสียง การตีตตะบัตสองเสียง การตีตตะบัตเสียงเดี่ยวระหว่างสายทู้มกับสายลวด การตีตึงนอยร่วมกับการตีตริตสาย การตีตึงนอยติดต่อกัน การตีตึงนอยสลับกับการตีตเปิดสาย เอก การตีตเปิดสายเอกสลับกับการตีตึงนอย โดยได้ถ่ายทอดทางเดี่ยวนี้ไว้ให้กับครุระวีวรรณ ทับทิมศรี ซึ่งเป็นครุจะเข้ที่มีชื่อเสียงในปัจจุบัน

คำสำคัญ : กราวใน สองชั้น เดี่ยวจะเข้ ครูแสวง อภัยวงศ์

¹ อาจารย์ ประจำสาขาวิชาดนตรีคีตศิลป์ไทยศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
อีเมล narisara_p@rmutt.ac.th
Lecturer Faculty of Fine and Applied Arts Rajamangala University of Technology Thanyaburi
Email: narisara_p@rmutt.ac.th

Abstract

The purpose of this research was to study a special strategy for solo composing 'Krawnai' version of Kru Sawang Apaiwong, in order to search for the context related to solo singing in ground music in two floors, and to preserve, disseminate and inherit this song for generations. The results of the research were as follows: Song Krawnai is a song that is classified as Na Phat song. Use to compose for the performance of the giant army's raising action. It is composed into a solo song and is regarded as the highest solo song. This is because the composer of a solo song in all approaches who plays solo instruments must have master knowledge of advanced instrumental tactics. Therefore, to be able to arrange and apply melodies for the performer to show the skill of playing a special technique of the instrument at the highest level, the soloist will perform the Krawnai version of Kru Sawang Apaiwong which has a unique invention of a single track of 'Jakea'. Since Kru Sawang Apaiwong has the ability to play string and 'Pipath' in this krawnai song, a special strategy for solo playing is inserted entirety. A special strategy was found in 7 forms of solo playing, in order of highest to least use, which were strum sound, two flick sounds, consecutive streak a monophonic flick between the bass line and the wire, the strum alternates with the streak of the major string, and the opening of the main string alternates with the noise by conveying this single way to Kru Rawewan Tubtimsri, who is a famous teacher of the Jakea at present.

Keywords: Krawnai Song Chan, Jakea solo, Kru Sawang Apaiwong

บทนำ

เพลงที่จะนำมาเดี่ยว ต้องเลือกเพลงที่มีลักษณะสมควรจริง ๆ กล่าวคือถ้าเป็นเพลงธรรมดาก็ต้องเป็นเพลงที่มี 7 เสียงครบถ้วน เช่น เพลงนกขมิ้น พญาโคก สารถี เป็นต้น นอกจากนั้นทำนองของเพลงจะต้องซาบซึ้งกินใจ เพราะถ้าทำนองของเดิมไม่ไพเราะเสียแล้วถึงจะคิดทางเดี่ยวพิเศษขึ้นมาอย่างไรก็คงไม่ไพเราะแน่ นอกจากเพลงที่ดำเนินทำนองธรรมดาไปเรื่อย ๆ แล้วเพลงประเภทที่มีลูกช้องตอนใดตอนหนึ่งคล้าย ๆ กันไปทุกท่อนก็ยังนิยมเอามาเดี่ยวกันด้วย (อุทิศ นาคสวัสดิ์, 2530) เพลงบรรเลงในที่นี่ได้แบ่งออกเป็นสามกลุ่ม ได้แก่ เพลงบรรเลงล้วน เช่น

เพลงหน้าพาทย์ เพลงเรื่อง และเพลงท้ายเรื่อง (เพลงหางเครื่อง) เพลงบรรเลงประกอบการขับร้อง เช่น เพลงตับ เพลงเถา การบรรเลงเดี่ยวโดยการใช้กลวิธีพิเศษในการบรรเลง

ลักษณะของเพลงเดี่ยวโดยส่วนใหญ่เพลงเดี่ยวมักจะเป็นเพลงสามชั้นมากกว่า เพราะมีทำนองยาวพอสามารถปรับปรุงเป็นเพลงเดี่ยวที่สำแดงคุณสมบัติและทักษะของนักดนตรีได้ การเรียนเพลงเดี่ยวนั้นถือว่าเป็นเพลงในลำดับสุดท้ายของการเรียนดนตรีไทย โดยผู้ที่ถ่ายทอดเพลงเดี่ยวจะพิจารณาว่าเพลงเดี่ยวแบบใดเหมาะสมกับลูกศิษย์จะพิจารณาจากความสามารถของผู้เรียน รวมถึงบุคลิกภาพของลูกศิษย์มีการวางรากฐานของเพลงเดี่ยวเอาไว้จากเพลงง่าย เช่น เพลงหกบท ลมพัดชายเขา และนกขมิ้นไปสู่เพลงเดี่ยวระดับกลาง เช่น เพลงแขกมอญ สารถीलาวแพน พญาโคก จนกระทั่งเพลงเดี่ยวชั้นสูงอย่างเพลงเชิดนอก ทอยเดี่ยว และกราวใน นักดนตรีไทยที่มีทักษะการบรรเลงอย่างดีแล้ว ส่วนใหญ่จะสามารถแต่งเพลงเดี่ยวสำหรับตนเองได้ (พงษ์ศิลป์ อรุณรัตน์, 2550) ในการบรรเลงเดี่ยวนั้นจะใช้เครื่องดนตรีที่ดำเนินทำนอง เช่น ระนาด ฆ้องวง ซอ จะเข้ บรรเลงเครื่องเดี่ยว มีเครื่องประกอบจังหวะ เช่น ฉิ่ง ฉาบ โหม่ง โทนรำมะนา สองหน้า หรือกลองแขก เพลงที่นิยมนำมาประดิษฐ์เป็นเพลงเดี่ยวนั้นส่วนใหญ่เป็นเพลงในอัตราจังหวะสามชั้นหรือเพลงเถาที่เป็นเพลงประเภทหน้าทับปรบไก่ และหน้าทับสองไม้ เช่น เพลงทะเลแยะ เพลงนกขมิ้น เพลงพญาโคก เพลงแขกมอญ เพลงสารถील เพลงลาวแพน เพลงทอยเดี่ยว ฯลฯ แต่ก็มีกรานำเอาเพลงหน้าพาทย์มา ประดิษฐ์เป็นเพลงเดี่ยวด้วยเช่นกัน คือ เพลงเชิดนอก และเพลงกราวใน

มนตรี ตราโมท และวิเชียร กุลตัมภ์ ได้อธิบายเกี่ยวกับประวัติเพลงเดี่ยวกราวในไว้ในหนังสือฟังและเข้าใจเพลงไทย มีเนื้อความดังนี้ เพลงกราวใน สองชั้น เป็นเพลงที่บรรเลงรวมอยู่ในชุดโหมโรงเย็นและใช้เป็นหน้าพาทย์ประกอบกิริยาไปมาหรือยกพลตรวจพลของยักษ์และอสูร โบราณจารย์ท่านเห็นว่ากราวในนี้มีโยนถึง 6 แห่ง (6 เสียง) สามารถที่จะแยกแยะประดิษฐ์ทำนองไปได้มากมาย จึงนำมาแต่งขยายขึ้นเป็น 3 ชั้น สำหรับเดี่ยวเครื่องดนตรีในวงปี่พาทย์ ประดิษฐ์ทางโลดโผนพลิกแพลงทุก ๆ โยนอย่างพิสดาร ส่วนเครื่องดนตรีในวงเครื่องสาย เดี่ยวด้วยอัตรา 2 ชั้น แต่ทุก ๆ โยนก็แต่งอย่างประณีตพิสดารเหมือนกัน เพลงเดี่ยวกราวในจึงถือว่าเป็นเพลงเดี่ยวที่ยิ่งใหญ่กว่าเพลงอื่น ๆ (มนตรี ตราโมท และวิเชียร กุลตัมภ์, 2523)

เพลงกราวใน เป็นบทเพลงที่จัดอยู่ในประเภทเพลงหน้าพาทย์ ใช้สำหรับประกอบการแสดงประกอบฉากกิริยาการยกทัพของฝ่ายยักษ์ เพลงมีลักษณะแสดงถึงความสง่างาม ความมองอาจฮึกเหิมและความยิ่งใหญ่ของฝ่ายยักษ์ แต่เดิมครูทางด้านดนตรีไทยได้ประพันธ์ไว้ในอัตราสองชั้นเป็นทางบรรเลงธรรมดารวมอยู่ในเพลงชุดโหมโรงเย็น โหมโรงกลางวัน และโหมโรงเทศน์ ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้แต่ง ต่อมาครูเพลงได้นำเพลงกราวในดังกล่าวข้างต้นมาประดิษฐ์เป็นทางพิเศษขึ้นสำหรับเป็นทางเดี่ยวเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายและปี่พาทย์ โดยใช้เทคนิคของการบรรเลงอย่างครบครันตามกระบวนการของการบรรเลงเพลงเดี่ยว (อุทิศ นาคสวัสดิ์, 2530) เพลงกราวในนี้ถือได้ว่าเป็น

เพลงเดี่ยวสูงสุด ทั้งนี้เพราะเป็นแหล่งรวมศิลปะการประพันธ์เพลงไว้ครบทุกรูปแบบ ทั้งยังเป็นที่รวมเทคนิคการบรรเลงของแต่ละเครื่องดนตรีไว้อย่างครบครัน โดยเฉพาะเครื่องดนตรีที่เป็นเครื่องสายได้แก่ จะเข้ เป็นต้น

จะเข้ เป็นเครื่องดนตรีประเภทดีดที่มีเสียงไพเราะและมีวิธีการบรรเลงที่เป็นลักษณะเฉพาะ และการประดิษฐ์ทำนองในการบรรเลงที่ทำให้เสียงจะเข้มีความไพเราะ เพลงเดี่ยวที่นิยมบรรเลงด้วยจะเข้มีหลายเพลง เช่น เพลงมุล่ง เพลงฉิ่งตรัง เพลงฉิ่งตวงพระธาตุ เพลงจีนแสด เพลงจีนซิมใหญ่ เพลงเขมรปี่แก้วทางสัควา เพลงลาวแพน เพลงสุดสงวน เพลงนกกขี้มัน เพลงสารถี เพลงพญาโศก เพลงแขกมอญ เพลงทยอยเดี่ยว และเพลงกราวใน ถือเป็นเพลงเดี่ยวที่ต้องใช้ศักยภาพของผู้เล่น โดยส่วนใหญ่เพลงเดี่ยวกราวในทางจะเข้ที่บรรเลงกันในปัจจุบันส่วนใหญ่จะเป็นอัตราจังหวะสองชั้นมีหลายทาง เช่น ทางครุระตี วิเศษสุรการ ทางครุณีภา อภัยวงศ์ ทางครุทองดี สุจริตกุล ทางของครุขุ่ม กมลวาทิน และทางครุแสง อภัยวงศ์ โดยมีเทคนิค ความไพเราะ ที่โดดเด่นมากอีกทางหนึ่ง

เพลงเดี่ยวจะเข้กราวใน อัตราจังหวะสองชั้น ทางครุแสงนี้ ยังไม่มีผู้ศึกษาวิเคราะห์ทางวิชาการ จึงอาจทำให้บทเพลงนี้สูญสลายไปตามกาลเวลา อีกทั้งทางของครุแสงนี้มีลักษณะการประดิษฐ์ทางเดี่ยวที่แตกต่างจากรูปแบบที่มีอยู่ เนื่องจากครุมีความสามารถที่จะบรรเลงได้ทั้งเครื่องสายและปี่พาทย์ โดยในเพลงกราวในนี้ได้มีการสอดแทรกเทคนิคพิเศษสำหรับการบรรเลงเดี่ยวจะเข้ไว้ได้อย่างครบถ้วนโดยได้ถ่ายทอดทางเดี่ยวนี้ไว้ให้กับครุระวีวรรณ ทับทิมศรี เป็นครุจะเข้ที่มีชื่อเสียงในปัจจุบัน

จากความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยจึงมีความความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องวิเคราะห์เดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน อัตราจังหวะสองชั้น ทางครุแสง อภัยวงศ์ โดยจะทำการศึกษากับครุระวีวรรณ ทับทิมศรี เพื่อเป็นการอนุรักษ์ เผยแพร่ ไม่ให้สูญหายไปตามกาลเวลา และเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจในการศึกษาการแปรทำนองจะเข้และเทคนิคการบรรเลงเดี่ยวจะเข้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสืบค้นบริบทที่เกี่ยวข้องกับการเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน อัตราจังหวะสองชั้น ทางครุแสง อภัยวงศ์
2. เพื่อศึกษากลวิธีพิเศษเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน อัตราจังหวะสองชั้น ทางครุแสง อภัยวงศ์

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยเน้นการศึกษาบริบทที่เกี่ยวข้องและศึกษากลวิธีพิเศษของเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน อัตราจังหวะสองชั้น ทางครุแสง อภัยวงศ์ โดยศึกษากับครุระวีวรรณ ทับทิมศรี ที่ได้รับการถ่ายทอดมาโดยตรงและถ่ายทอดมายังผู้วิจัย เพื่อหา

ข้อสรุปและแนวทางอนุรักษ์ เผยแพร่ในรูปแบบลายลักษณ์อักษร รวมทั้งการถ่ายทอดปฏิบัติมิให้สูญหายไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบบริบทที่เกี่ยวข้องกับการเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน อัตรารั้งหะสองชั้น ทางครูแสดง อภัยวงค์
2. ทราบกลวิธีพิเศษเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน อัตรารั้งหะสองชั้น ทางครูแสดง อภัยวงค์ สามารถนำมาปรับใช้ได้กับทางเดี่ยวที่จะประพันธ์ใหม่ หรือเป็นแนวทางสำหรับนักดนตรีที่จะนำเทคนิคดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ได้
3. เป็นการอนุรักษ์ เผยแพร่ ไม่ให้สูญหายไปตามกาลเวลา และเป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการหรือผู้ที่สนใจทางด้านดนตรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูระวีวรรณ ทัฬหีศรี ศิลปินอาวุโสด้านดนตรีไทย ผู้ได้รับการถ่ายทอดเพลงกราวใน สองชั้น ทางครูแสดง อภัยวงค์ โดยตรง หลังจากนั้นนำทางเดี่ยวที่ประพันธ์ขึ้นนี้มาศึกษาลักษณะเฉพาะ และการใช้กลวิธีพิเศษของทางเดี่ยวจะเข้ ที่เป็นทางของครูแสดง อภัยวงค์ เท่านั้น

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่

- 2.1 กล้องถ่ายภาพนิ่ง
- 2.2 กล้องถ่ายภาพเคลื่อนไหว
- 2.3 เครื่องบันทึกเสียง
- 2.4 สมุดจดบันทึก
- 2.5 คอมพิวเตอร์
- 2.6 เครื่องดนตรี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1.1 รวบรวม ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทฤษฎีดนตรีไทย และข้อมูลด้านประวัติ ผลงานของครูแสดง อภัยวงค์ ที่เกี่ยวข้องกับครูแสดง อภัยวงค์

1.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องเกี่ยวกับการเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน อัตรารั้งหะสองชั้น ทางครูแสดง อภัยวงค์ โดยบรรเลงจากผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดโดยตรง คือ ครูระวีวรรณ ทัฬหีศรี

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากการลงภาคสนาม อาทิ การสัมภาษณ์โดยมีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นต้น โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

2.1 นำข้อมูลทั้งหมดมาลำดับเนื้อหาสาระและจัดเป็นหมวดหมู่ตามความสำคัญ พร้อมกับเรียงขั้นตอนให้เป็นระเบียบอย่างต่อเนื่อง

2.1.1 คัดลอกทางเดี่ยวจะเข้ เพลงกราวใน อัตร่าจ้งหะสองชั้น ทางครูแสวง อภัยวงศ์ ที่บรรเลงโดย ครูระวีวรรณ ทับทิมศรี มาถอดทำนองและบันทึกเป็นโน้ตไทย

2.1.2 นำทำนองทางเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน อัตร่าจ้งหะสองชั้น ทางครูแสวง อภัยวงศ์ ที่บรรเลงโดย ครูระวีวรรณ ทับทิมศรี มาศึกษาตามหลักทฤษฎีการประพันธ์เพลงไทย

2.2 ศึกษาทำนองทางเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน อัตร่าจ้งหะสองชั้น ที่ได้บันทึกไว้มาศึกษา ตามองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน ได้แก่

2.2.1 ส่วนที่เป็นทำนองโยน

2.2.2 ส่วนที่เป็นทำนองเนื้อเพลง

2.3 ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้ศึกษาในประเด็นบทบาท ความสำคัญของเพลง และประวัติของเพลงกราวใน อัตร่าจ้งหะสองชั้น ทางครูแสวง อภัยวงศ์ ที่บรรเลงโดย ครูระวีวรรณ ทับทิมศรี และนำมาคัดลอกเรียบเรียงบันทึกเป็นบทความเพื่อใช้อ้างอิงประกอบการวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากการลงภาคสนาม สัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย และการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยดำเนินการศึกษาในหัวข้อเรื่องต่อไปนี้

1. ศึกษาทางเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน อัตร่าจ้งหะสองชั้น โดยวิเคราะห์ในหัวข้อต่อไปนี้

1.1 ศึกษาองค์ประกอบของเพลงเดี่ยวกราวใน อัตร่าจ้งหะสองชั้น ทางจะเข้ของครูแสวง อภัยวงศ์

1.1.1 ทำนองขึ้นต้น

1.1.2 ทำนองโยน

1.1.3 ทำนองเนื้อเพลงกราวใน

1.1.4 ทำนองเชื่อมโยน

1.1.5 ทำนองลงจบ

1.2 ศึกษาเรื่องบันไดเสียง

1.2.1 ทำนองขึ้นต้น

1.2.2 ทำนองโยน

1.2.3 ทำนองเนื้อเพลงกราวใน

1.2.4 ทำนองเชื่อมโยน

1.2.5 ทำนองลงจบ

1.3 ศึกษารูปแบบทำนอง

1.3.1 ทำนองขึ้นต้น

1.3.2 ทำนองโยน

- 1.3.3 ทำนองเนื้อเพลงกราวใน
- 1.3.4 ทำนองเชื่อมโยน
- 1.3.5 ทำนองลงจบ
- 1.4 เปรียบเทียบทำนองห้องวงใหญ่กับเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน อัตรารั้งหะสองชั้น
  - 1.4.1 ทำนองขึ้นต้น
  - 1.4.2 ทำนองโยน
  - 1.4.3 ทำนองเนื้อเพลงกราวใน
  - 1.4.4 ทำนองเชื่อมโยน
  - 1.4.5 ทำนองลงจบ
2. ศึกษาวิธีการในการบรรเลงจะเข้
  - 2.1 ทำนองขึ้นต้น
  - 2.2 ทำนองโยน
  - 2.3 ทำนองเนื้อเพลงกราวใน
  - 2.4 ทำนองเชื่อมโยน
  - 2.5 ทำนองลงจบ
3. ชั้นสรุป
  - 3.1 นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าในแบบพรรณนา
  - 3.2 เรียบเรียงจัดทำบทสรุปผลที่ได้จากการศึกษาข้อมูล
  - 3.3 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. บริบทที่เกี่ยวข้องกับการเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน อัตรารั้งหะสองชั้น ทางครูแสวงอภัยวงศ์

จากการวิเคราะห์พบว่า เพลงกราวใน เป็นบทเพลงที่จัดอยู่ในประเภทเพลงหน้าพาทย์ ใช้สำหรับประกอบการแสดงประกอบฉากปกริยาการยกทัพของฝ่ายยักษ์ ถือได้ว่าเป็นเพลงเดี่ยวสูงสุด

มนตรี ตราโมท และวิเชียร กุลตัญท์ ได้อธิบายเกี่ยวกับประวัติเพลงเดี่ยวกราวในไว้ในหนังสือฟังและเข้าใจเพลงไทย มีเนื้อความดังนี้ เพลงกราวใน สองชั้น เป็นเพลงที่บรรเลงรวมอยู่ในชุดโหมโรงเย็นและใช้เป็นหน้าพาทย์ประกอบกิริยาไปมาหรือยกพลตรวจพลของยักษ์และอสูร โบราณจารย์ท่านเห็นว่ากราวในนี้มีโยนถึง 6 แห่ง (6 เสียง) สามารถที่จะแยกแยะประดิษฐ์ทำนองไปได้มากมาย จึงนำมาแต่งขยายขึ้นเป็น 3 ชั้น สำหรับเดี่ยวเครื่องดนตรีในวงปี่พาทย์ ประดิษฐ์ทางโลดโผนพลิกแพลงทุก ๆ โยนอย่างพิสดาร ส่วนเครื่องดนตรีในวงเครื่องสาย เดี่ยวด้วยอัตรา 2 ชั้น แต่ทุกๆ โยนก็แต่งอย่างประณีตพิสดารเหมือนกัน เพลงเดี่ยวกราวในจึงถือว่าเป็นเพลงเดี่ยวที่ยิ่งใหญ่กว่าเพลงอื่น ๆ (มนตรี ตราโมท และวิเชียร กุลตัญท์, 2523)

บทร้องเพลงเดี่ยวกราวใน

เนื้อที่ 1

ยักษ์รืบกราวลาทะเลิ่งโลด
ยุงยงหักกระแนนเป็นจูลี

ข้ามโขดเขาเงินคีรีศรี
เหยียบเสื่อช้างบี่ด้วยบาทา ฯ

(เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน)

หมายเหตุ บรรทัดหลังของเนื้อนี้ บางครั้งนิยมร้องกันว่า

ยุงยงหักลงเป็นผงคลี

เหยียบเสื่อช้างบี่ด้วยบาทา

เนื้อที่ 2

บัดนั้น
รับสั่งองค์ท้าวทศพัทตร์

กาลสุรเสนีมัคคี
ขุนยักษ์รืบเหาะระเห็จไป ฯ

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 2)

(มนตรี ตราโมท และวิเชียรกุลตันท์, 2523: 565)

เพลงกราวใน อัตร่าจังหวะสองชั้น ทางครูแสวง อภัยวงศ์ ในทำนองหลักนั้นเป็นเพลงประเภทสองไม้ มีรูปแบบเป็นลูกโยน มีกลุ่มลูกโยนเสียงต่างๆ 3 กลุ่มเสียง 6 กลุ่มลูกโยนสามารถเขียนสังคีตลักษณะของทำนองหลักเพลงกราวใน อัตร่าจังหวะสองชั้นได้ ดังนี้

กข“น”กคงจ

โดยสามารถอธิบายความหมายของพยัญชนะได้ ดังนี้

1. ทำนองลูกโยนที่ 1	เสียง ที	แทนด้วยสัญลักษณ์ ก
2. ทำนองลูกโยนที่ 2	เสียง โด	แทนด้วยสัญลักษณ์ ข
3. เนื้อทำนองเพลงกราวใน		แทนด้วยสัญลักษณ์ “น”
4. ทำนองลูกโยนที่ 3	เสียง โด	แทนด้วยสัญลักษณ์ ก
5. ทำนองลูกโยนที่ 4	เสียง ลา	แทนด้วยสัญลักษณ์ ค
6. ทำนองลูกโยนที่ 5	เสียง เร	แทนด้วยสัญลักษณ์ ง
7. ทำนองลงจบโยนที่ 6	เสียง ที	แทนด้วยสัญลักษณ์ จ

1. บันไดเสียง

จากการวิเคราะห์เดี่ยวจะเข้าเพลงกราวใน สองชั้น ทางครูแสวง อภัยวงศ์ พบว่าดำเนินทำนองอยู่ใน 3 กลุ่มเสียง คือ

1. กลุ่มเสียงทางกลาง ประกอบด้วยกลุ่มเสียงปัญญาจุมล ท ต ร X ฟ ช X
2. กลุ่มเสียงทางขวา ประกอบด้วยกลุ่มเสียงปัญญาจุมล ฟ ช ล X ต ร X
3. กลุ่มเสียงทางเพ็ญออบน ประกอบด้วยกลุ่มเสียงปัญญาจุมล ต ร ม X ช ล X

2. จังหวะ

จังหวะฉิ่ง

เพลงกราวใน อัตราจังหวะสองชั้น มีการใช้อัตราจังหวะพิเศษ คือ จะตีเป็นจังหวะเปิด (ฉิ่ง) เพียงอย่างเดียว ซึ่งมีกระสวนทำนอง ดังนี้

กระสวนทำนอง	--- X	--- X	--- X	--- X
ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง

จังหวะหน้าทับ

เครื่องกำกับจังหวะที่ใช้บรรเลงกำกับจังหวะหน้าทับเพลงกราวใน ปกติแล้วใช้ตะโพน-กลองทัด เนื่องจากเพลงกราวในจัดเป็นเพลงประเภทเพลงหน้าพาทย์ ซึ่งเพลงหน้าพาทย์นี้ใช้วงปี่พาทย์บรรเลงโดยใช้ตะโพน-กลองทัดกำกับจังหวะหน้าทับ เพลงกราวใน 1 หน้าทับมีความยาว 4 ห้องเพลง โดยใช้กระสวนทำนองของกลองทัดเป็นหลัก ดังนี้

กระสวนทำนอง	----	- X - X	--- X	--- X
ตะโพน	- ตู้บ --	- ตึง - ตู้บ	- เพล็ง - เห่ง	- ตึง --
กลองทัด	----	- ต้อม - ต้อม	--- ต้อม	--- ต้อม

เครื่องสายจะใช้โทนรำมะนา ด้วยหน้าทับต่อไปนี้

----	----	--- ตึง	- ตึง --	- ตึง - ตึง
------	------	---------	----------	-------------

(หมายเหตุ ดีแบบเพลงกราวนอก)

เพลงกราวในได้ถูกนำมาประดิษฐ์เป็นทางพิเศษขึ้นสำหรับเป็นทางเดี่ยวเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายและปี่พาทย์ โดยใช้เทคนิคของการบรรเลงอย่างครบครันตามกระบวนการของการบรรเลงเพลงเดี่ยว หลายทางเช่น ทางครุระตี วิเศษสุรการ ทางครุณีภา อภัยวงศ์ และทางครุทองดี สุจริตกุล ทางของครุซุ่ม กมลวาทีน นอกจากนี้พบว่าทางครุแสง อภัยวงศ์ เป็นอีกหนึ่งทางที่มีลักษณะโดดเด่นในการใช้กลวิธีพิเศษในการเดี่ยวจะเข้

ภาพที่ 1 ครูแสง อภัยวงศ์

ที่มา: หนังสือมานุกรมศิลปเพลงไทยในรอบ 200 ปี แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

นายแสวง อภัยวงศ์ เกิดเมื่อ วันศุกร์ ขึ้น 10 ค่ำ เดือน 12 ปีจอ ตรงกับวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2453 ที่จังหวัดปราจีนบุรี ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ตอนแรกเกิดนั้นยังไม่มีนามสกุล เริ่มมีการใช้นามสกุลเนื่องจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีพระราชประสงค์จะให้สามารถสืบค้นได้สะดวกเกี่ยวกับตัวบุคคล ว่าใครสืบเชื้อสายมาจากผู้ใด ดังนั้นจึงมีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ใช้นามสกุลขึ้น ในวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2455 ในการพระราชทาน นามสกุลนั้นมีผู้รับพระราชทานทั้งหมด 6,432 สกุล โดยที่เจ้าพระยาอภัยภูเบศรได้ขอรับพระราชทานนามสกุลจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 โดยได้รับพระราชทานนามสกุลครั้งที่ 71 ในวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2460 นามสกุลเลขที่ 4107 ว่าอภัยวงศ์ บิดาของคุณครูแสวงเป็นผู้สำเร็จราชการ เมืองพระตะบองตั้งแต่ พ.ศ. 2435 ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งพระยาทหารธรณินทร์ และ พ.ศ. 2446 ได้เป็นสมุหเทศาภิบาลสำเร็จราชการมณฑลบูรพา ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2449 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทาน คินเมืองพระตะบองและเมืองเสียมราฐให้แก่ประเทศกัมพูชาเพื่อแลกกับเมืองตราด เจ้าพระยาอภัยภูเบศรซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งพระยาทหารธรณินทร์ ได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต เข้ามารับราชการสนองพระเดชพระคุณอยู่ในกรุงเทพมหานคร ภายหลังได้สร้างบ้านเรือนไว้ที่ กรุงเทพมหานครหลังหนึ่งกับจังหวัดปราจีนบุรีอีกหลังหนึ่ง สำหรับครอบครัว บุตรหลาน หลังจากอพยพเข้ามาในกรุงเทพมหานครแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เลื่อนบรรดาศักดิ์ให้ขึ้นเป็น เจ้าพระยามีตำแหน่งราชการในกระทรวงมหาดไทย ครูแสวง ท่านเป็นบุตรคนสุดท้องของนางถนอม มีพี่ร่วมบิดามารดาเดียวกันอีก 2 คน คือ 1. นางเพ็ญ ภัลลายนมิตร (อภัยวงศ์) ภรรยาของพันเอก หลวงยุทธปฏิภาณ (ชุด ภัลลายนมิตร) 2. นายจิตรแสน อภัยวงศ์ (นามเดิม คือ หมิว) สมรสกับ นางสาวเมรี อิริคสัน ครูแสวงได้สมรสกับครูนิภา พุ่มทองสุข เมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2486 ทั้งสองสามีภรรยาเป็นนักดนตรี ครูสอนดนตรีและนักร้องของวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ไม่มีบุตรธิดา สืบสกุล แต่รับบุตรบุญธรรมไว้หนึ่งคน คือ นางสาวมยุรี อภัยวงศ์ (อัคราช) ปัจจุบัน อยู่ที่ประเทศออสเตรเลีย ครูแสวงเริ่มเรียนดนตรีไทยกับพระเพลงดุริยางค์ แล้วมาเรียนต่อจากหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ชำนาญในการเล่นเครื่องสายมากและดีดจะเข้ได้ไหวเรียวมาก จนมีชื่อเสียงในวงการดนตรีไทย เป็นหัวหน้าวงดนตรี คณะ ส.สุรางค์ศิลป์ เป็นวงเครื่องสายที่บรรเลง ออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงเป็นประจำ ฝีมือจะเข้ของท่านได้รับความนิยมและยกย่องว่าเป็นฝีมือชั้นครู สอนตั้งแต่นักเรียนในกรมศิลปากรไปจนถึงสอนชาวต่างชาติ เช่น ชาวเขมร ที่มาจาก พระตะบอง ครูแสวงเริ่มรับราชการในกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง แล้วย้ายไปทำหน้าที่ ด้านการเงินที่สำนักงานข้าว แล้วลาออกมารับราชการในกรมศิลปากร เป็นครูสอนดนตรีอยู่หลายปี แล้วจึงลาออกมาทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินโรงงานยาสูบ จนถึงแก่กรรม เพลงเดี่ยวจะเข้

กราวใน อัตรารัจจะสองชั้น ทางครูแสงนี้ มีลักษณะการประดิษฐ์ทางเดี่ยวที่แตกต่างจากรูปแบบที่มีอยู่ เนื่องจากครูเคยสอนวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร เริ่มเรียนดนตรีไทยกับพระเพลงดุริยางค์ หลังจากนั้นมาเรียนต่อจากหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ครูแสงมีความสามารถบรรเลงได้ทั้งเครื่องสายและปี่พาทย์ โดยในเพลงกราวในนี้ ได้มีการประพันธ์ทางเดี่ยวจะเข้ที่สอดแทรกกลวิธีพิเศษสำหรับการบรรเลงเดี่ยวจะเข้ไว้ได้อย่างครบถ้วน

2. กลวิธีพิเศษเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน อัตรารัจจะสองชั้น ทางครูแสง อภัยวงศ์ พบกลวิธีพิเศษในการบรรเลงเดี่ยวจะเข้ 7 รูปแบบ เรียงลำดับการใช้มากที่สุดถึงน้อยที่สุด ได้แก่

1. การติดลากเสียง คือ การติดโดยรั้วไม้ติดลากเสียงจากเสียงหนึ่งไปอีกเสียงหนึ่ง

----	----	----	--- ฟี่	----	----	----	--- ช

----	----	----	--- ชี่	----	--- มี่	----	--- ตี่

----	--- ฟี่	----	--- มี่	----	--- ตี่	----	--- ชี่

2. การติดสะบัดสองเสียง คือ การติดโน้ตสองเสียง โดยใช้ไม้ติด เข้า ออก เข้า โดยเร็ว

----	----	ด ท ร ี่ ต ี่	ร ี่ ต ี่ ร ี่ ท	ต ี่ ท ร ี่ ต ี่	ร ี่ ทต ี่ ท ช	ท ช ต ี่ ท	ต ี่ ชทช พ

ช พ ท ช	ท ฟชฟ ร	ฟ ร ช พ	ช รฟร ต	ร ต ฟ ร	ฟ ร		
					ด ท	ด ท ร ต	ร ทต ี่ ท ช

3. การติดทึงนอยร่วมกับการติดรูตสาย คือ การติดที่ใช้สายลวดและสายเอก ย้ำเสียง ลูกตกเสียงเดียวกัน เรียกว่าเสียง ทึง เมื่อติดสายลวด เกิดเสียงที่เรียกว่า นอย เมื่อติดสายเอก ส่วนการติดรูตสาย คือ การติดสายลวดติดต่อกัน

รึ	ดึ		ช	ดึ	ล		ฟ
- ด รึ	- ด ดึ	ด รึ ดึ ท	ล ช -	- ด ดึ	- ด ล	ด ดึ ฟ ล	ช ฟ -

ล	ช		ร	ด	ช	ฟ	ฟ		ด
- ด ล	- ด ช	ด ล ช ฟ	ม ร -	ด ช	ฟ -	ด ช ฟ ม	ร ด -		

4. การติดทึงนอยติดต่อกัน คือ การติดที่ใช้สายลวดและสายเอก ย้ำเสียงลูกตกเสียงเดียวกัน เรียกว่าเสียง ทึง เมื่อติดสายลวด เกิดเสียงที่เรียกว่า นอย เมื่อติดสายเอก ติดติดต่อกัน โดยที่เปลี่ยนลูกตกในการย้ำเสียงนั้น ๆ

- ด	ช	- ด	ดึ	- ด	ฟ	- ด	ดึ	- ด	ช	- ด	ดึ	- ด	ฟ	- ด	ด
ช	ดึ	ฟ	ดึ	ช	ดึ	ฟ	ด								

- ด	ฟ	- ด	รึ	- ด	ดึ	- ด	ล	----	- ด	ดึ	- ด	ล	- ด	ช
ฟ	รึ	ดึ	ล						ด	ล	ช			

----	- ด	ล	- ด	ช	- ด	ฟ	----	- ด	ช	- ด	ฟ	- ด	ร
	ล	ช	ฟ					ช	ฟ	ร			

5. การติดสะบัดเสียงเดียวระหว่างสายทึ่มกับสายลวด คือ การติดย้ำเสียงที่ใช้ไม้ดีด เข้า ออก เข้า โดยเร็ว ระหว่างสายทึ่มกับสายลวด

--- ททท	- ท	- ด ร ด	ท - ท	-- ททท	- ท	- ด ร ด	ท ท
	- ฟ		ฟ		- ฟ		ฟ -

	ฟ		ฟ		ฟ		ฟ

6. การติดทึงนอยสลับกับการติดเปิดสายเอก คือ การติดที่ใช้สายลวดและสายเอก ย้ำเสียงลูกตกเสียงเดียวกัน เรียกว่าเสียง ทึง เมื่อติดสายลวด เกิดเสียงที่เรียกว่า นอย เมื่อติดสายเอก สลับกับการติดเปิดสายเอก คือ การติดสายเอกที่เป็นสายเปล่าสลับกับการติดกดตัวโน้ตบนสายเอก

-----	- ด	--- ดด	- ด	ด ฟ ร ด	- ด	ด ช ฟ ด	- ด
	- ด		- ด		- ด		- ด

7. การติดเปิดสายเอกสลับกับการติดทึงนอย คือ การติดสายเอกที่เป็นสายเปล่า สลับกับการติดกดตัวโน้ตบนสายเอก สลับกับการติดที่ใช้สายลวดและสายเอก ย้ำเสียงลูกตกเสียงเดียวกัน เรียกว่าเสียง ทึง เมื่อติดสายลวด เกิดเสียงที่เรียกว่า นอย เมื่อติดสายเอก

ด ด ล ด	- ด	ด ฟ ร ด	- ด	ฟ ร ฟ ด	- ด	ช ฟ ช ด	- ด
	- ด		- ด		- ด		- ด

การเดี่ยวจะเข้าเพลงกราวใน อัตราจังหวะสองชั้น พบกลวิธีพิเศษในการบรรเลงเดี่ยว จะเข้า 7 รูปแบบ เรียงลำดับการใช้มากที่สุดถึงน้อยที่สุด ได้แก่ การติดลากเสียง การติดสับสองเสียง การติดสับเสียงเดียวระหว่างสายทุ้มกับสายลวด การติดทึงนอยร่วมกับการติดรูตสาย การติดทึงนอยติดต่อกัน การติดทึงนอยสลับกับการติดเปิดสายเอก การติดเปิดสายเอกสลับกับการติดทึงนอย

อภิปรายผล

เพลงกราวใน เป็นบทเพลงที่จัดอยู่ในประเภทเพลงหน้าพาทย์ ใช้สำหรับประกอบการแสดงประกอบอากัปกิริยาการยกทัพของฝ่ายยักษ์ ถือได้ว่าเป็นเพลงเดี่ยวสูงสุด เพลงกราวใน อัตราจังหวะสองชั้น ทางครูแสวง อภัยวงศ์ ในทำนองหลักนั้นเป็นเพลงประเภทสองไม้ มีรูปแบบเป็น ลูกโยน มีกลุ่มลูกโยนเสียงต่าง ๆ 3 กลุ่มเสียง สอดคล้องกับ อาหาร ธนวัฒน์ (2542) ได้ทำการศึกษา เพลงเดี่ยวกราวในทางจะเข้ ได้นำแนวทางมาเพื่อศึกษาหาโครงสร้างของเพลงเดี่ยวกราวในทางจะเข้ ของครูทองดี สุจริตกุล โดยมีความสำคัญ เพื่อให้ทราบถึงโครงสร้างและเทคนิคการบรรเลงของครูทองดี สุจริตกุล ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของเพลงเดี่ยวกราวในทางจะเข้ นั้น นอกจากส่วนสำคัญที่เรียกว่า ลูกโยนและเนื้อเพลงแล้วยังมีกลุ่มทำนอง ทำนองขึ้น ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนกับลูกโยน และทำนองลงจบ รวมองค์ประกอบเพลงเดี่ยวกราวใน สองชั้นทางจะเข้ได้ 15 กลุ่ม การเปรียบเทียบทำนองทางฆ้องวงใหญ่กับทางเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน สองชั้นพบความสัมพันธ์ของวรรคเพลงและลูกตก ในส่วนที่เป็นทำนองโยนทั้ง 7 กลุ่ม และในส่วนที่เป็นทำนองเนื้อเพลงกราวใน

พบว่าเสียง ลูกตกของวรรณคดีเพลงส่วนมากตกเสียงเดียวกันกับเสียงลูกตกทางฆ้องวงใหญ่ จะมีเพียงบางวรรณคดีที่เสียงลูกตกต่างกัน แต่ก็ไม่ทำให้ทำนองในกลุ่มต่าง ๆ ผิดเพี้ยนไปสามารถเขียนสังคีตลักษณะของทำนองหลักเพลงกราวใน สองชั้น พบว่าดำเนินทำนองอยู่ใน 3 กลุ่มเสียง คือ กลุ่มเสียงทางกลาง ประกอบด้วยกลุ่มเสียงปัญจมูล ท ต ร X พ ซ X กลุ่มเสียงทางขวาประกอบด้วยกลุ่มเสียงปัญจมูล พ ซ ล X ต ร X กลุ่มเสียงทางเพียงออบน ประกอบด้วยกลุ่มเสียงปัญจมูล ต ร ม X ซ ล X สอดคล้องกับ เกียรติศักดิ์ ทองจันทร์ (2548) จากวิทยานิพนธ์เรื่อง วิเคราะห์เดี่ยวจะเข้ เพลงกราวในทางครุบรรเลง สาคริก (นางมหาเทพกษัตรสมุห) วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทเพลง เดี่ยวกราวในศึกษาโครงสร้างเพลงกราวใน ศึกษาอัตลักษณ์เพลงเดี่ยวกราวใน ผลการวิจัยพบว่า มีการเปลี่ยนกลุ่มเสียงในตัวเองไม่น้อยกว่า 3 กลุ่มเสียง และในการบรรเลงเดี่ยวกราวในได้ใช้หน้าทับกราวนอกแทนหน้าทับกราวใน และได้ใช้กลวิธีพิเศษในการบรรเลงเดี่ยวกราวในไม่น้อยกว่า 10 วิธี ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของการบรรเลงเดี่ยวกราวในทางครุบรรเลง สาคริก มีการใช้อัตราจังหวะพิเศษ คือ จะตีเป็นจังหวะเปิด (ฉิ่ง) เพียงอย่างเดียว ส่วนเครื่องกำกับจังหวะที่ใช้บรรเลงกำกับจังหวะหน้าทับเพลงกราวใน ปกติแล้วใช้ตะโพน-กลองทัด เนื่องจากเพลงกราวในจัดเป็นเพลงประเภทเพลงหน้าพาทย์ ซึ่งเพลงหน้าพาทย์นี้ใช้วงปี่พาทย์บรรเลงโดยใช้ตะโพน-กลองทัดกำกับจังหวะหน้าทับ เพลงกราวใน 1 หน้าทับมีความยาว 4 ห้องเพลง โดยใช้กระสวน-ทำนองของกลองทัดเป็นหลัก ถ้าเป็นจะเข้ที่เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย จะใช้โทนร่ำมะนาแทน เพลงกราวในได้ถูกนำมาประดิษฐ์เป็นทางพิเศษขึ้นสำหรับเป็นทางเดี่ยวเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายและปี่พาทย์ โดยใช้เทคนิคของการบรรเลงอย่างครบครันตามกระบวนการของการบรรเลงเพลงเดี่ยว ซึ่งการบรรเลงเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน อัตราจังหวะสองชั้น ทางครูแสง อภัยวงศ์ พบการใช้กลวิธีพิเศษในการบรรเลงเดี่ยวจะเข้ 7 รูปแบบ เรียงลำดับการใช้มากที่สุดถึงน้อยที่สุด ได้แก่ การติดลากเสียง การติดสะบัดสองเสียง การติดสะบัดเสียงเดี่ยวระหว่างสายทู้กับสายลวด การติดทิงนอยร่วมกับการตีครูดสาย การติดทิงนอยติดต่อกัน การติดทิงนอยสลับกับการติดเปิดสายเอก การติดเปิดสายเอกสลับกับการติดทิงนอย สอดคล้องกับ นริศรา พันธุ์ธาดาพร (2561: บทคัดย่อ) จากวิทยานิพนธ์เรื่อง เดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน สามชั้น ทางครูแสง อภัยวงศ์ กรณีศึกษา ครูระวีวรรณ ทับทิมศรี จุดมุ่งหมายในการวิจัย 2 หัวข้อ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน สามชั้นทาง ครูแสง อภัยวงศ์ กรณีศึกษา ครูระวีวรรณ ทับทิมศรี 2) เพื่อศึกษากลวิธีเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน สามชั้นทาง ครูแสง อภัยวงศ์ กรณีศึกษา ครูระวีวรรณ ทับทิมศรี ในการวิเคราะห์ได้ศึกษาข้อมูลจากตำราวิชาการ และการสังเกตจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการบันทึกโน้ตเป็นโน้ตไทยเพลงเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน สามชั้น ทางครูแสง อภัยวงศ์ กรณีศึกษาครูระวีวรรณ ทับทิมศรี และนำโน้ตที่บันทึกนี้เป็นข้อมูลในการศึกษา ได้แก่ ศึกษาองค์ประกอบของเพลงเดี่ยวกราวใน สามชั้นทางจะเข้ของครูแสง อภัยวงศ์ ศึกษาเรื่องบันไดเสียง ศึกษารูปแบบทำนอง เปรียบเทียบทำนองฆ้องวงใหญ่กับเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน สามชั้น ศึกษากลวิธีพิเศษในการบรรเลงจะเข้ ผลการศึกษาพบว่า ส่วนที่หนึ่งองค์ประกอบเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน สามชั้น ประกอบด้วยกลุ่มทำนองขึ้นต้น กลุ่มทำนองโยนหรือเรียกว่าลูกโยน กลุ่มทำนองเชื่อมระหว่างโยน และทำนองลงจบ ส่วนที่สองบันไดเสียงพบลูกโยนที่ 1 บันไดเสียง ที่ลูกโยนที่ 2 บันไดเสียงฟา ลูกโยนที่ 3 บันไดเสียงโด ลูกโยนที่ 4 บันไดเสียงฟา ลูกโยนที่ 5 บันไดเสียงที่ ลูกโยนที่ 6 บันไดเสียงโด ลูกโยนที่ 7 บันไดเสียงฟา เนื้อเพลงกราวในบันไดเสียง ฟา ทำนองเชื่อมโยนที่ 2 บันไดเสียงที่

ทำนองเชื่อมโยนที่ 4 บันไดเสียงฟา ทำนองเชื่อมโยนที่ 5 บันไดเสียง ที ทำนองเชื่อมโยนที่ 6 บันไดเสียงที่ ทำนองโยนที่ 7 บันไดเสียงฟา ทำนองขึ้นต้นและทำนองลงจบ บันไดเสียงที่ เป็นบันไดเสียงเดียวกัน ส่วนที่สามรูปแบบทำนองพบ 3 รูปแบบ ได้แก่ การประดิษฐ์ทำนองแบบเก็บมากที่สุด การประดิษฐ์ทำนองแบบเน้นจังหวะตรองลงมา การประดิษฐ์ทำนองแบบลากเสียงจากเสียงหนึ่งไปยังเสียงหนึ่งน้อยที่สุด ส่วนที่สี่การเปรียบเทียบทำนองทางฆ้องวงใหญ่กับทางเดี่ยวจะเข้เพลงกราวในสามชั้น พบความสัมพันธ์ของลูกตกและวรรคเพลง ในส่วนที่เป็นเนื้อเพลงกราวใน พบว่าเสียงลูกตกของวรรคเพลงในช่วงกลางโยนของแต่ละโยนส่วนมากจะมีลูกตกที่ต่างจากทำนองฆ้องวงใหญ่ ส่วนช่วงท้ายโยนในแต่ละโยนจะมีลูกตกตรงตามทำนองฆ้องวงใหญ่ และส่วนที่ห้ากลวิธีพิเศษในการบรรเลงจะเข้พบ 6 รูปแบบ เรียงลำดับการใช้มากที่สุดถึงน้อยที่สุด ได้แก่ การติดสะบัดสามเสียง การติดสะบัดสามเสียงร่วมกับการติดทิงนอย การติดรั้วไม้ติดลากเสียงจากเสียงหนึ่งไปยังอีกเสียงหนึ่ง การติดทิงนอยร่วมกับการติดรูตสาย การติดสายลวดติดต่อกัน การติดขยี้

เพลงเดี่ยวจะเข้กราวใน สองชั้น ทางครูแสวงนี้ มีลักษณะการประดิษฐ์ทางเดี่ยวที่แตกต่างจากรูปแบบที่มีอยู่ เนื่องจากครูเคยสอนวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร เริ่มเรียนดนตรีไทยกับพระเพลงดุริยางค์ หลังจากนั้นมาเรียนต่อจากหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ครูแสวงมีความสามารถบรรเลงได้ทั้งเครื่องสายและปี่พาทย์ โดยในเพลงกราวในนี้ ได้มีการประพันธ์ทางเดี่ยวจะเข้ที่สอดแทรกกลวิธีพิเศษสำหรับการบรรเลงเดี่ยวจะเข้ไว้ได้อย่างครบถ้วน พบกลวิธีพิเศษในการบรรเลงเดี่ยวจะเข้ 7 รูปแบบ เรียงลำดับการใช้มากที่สุดถึงน้อยที่สุด ได้แก่ การติดลากเสียง การติดสะบัดสองเสียง การติดทิงนอยร่วมกับการติดรูตสาย การติดทิงนอยติดต่อกัน การติดสะบัดเสียงเดี่ยวระหว่างสายทู้มกับสายลวด การติดทิงนอยสลับกับการติดเปิดสายเอก การติดเปิดสายเอกสลับกับการติดทิงนอย โดยได้ถ่ายทอดทางเดี่ยวนี้ไว้ให้กับครูระวีวรรณ ทับทิมศรี ซึ่งเป็นครูจะเข้ที่มีชื่อเสียงในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. เพลงเดี่ยวจะเข้กราวใน ทางครูแสวง อภัยวงศ์ มีครบเป็นเถา ซึ่งยังมีการเผยแพร่สู่สาธารณชน ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดโดยตรง คือ ครูระวีวรรณ ทับทิมศรี ซึ่งคุณครูได้ถ่ายทอดให้ผู้วิจัยเพื่อสืบทอดอนุรักษ์ เผยแพร่แก่เยาวชนรุ่นต่อไป
2. โน้ตเพลงกราวในทางจะเข้ฉบับเต็ม สามารถสืบค้นได้ในงานอาศรมของผู้วิจัยที่ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเป็นองค์ความรู้ที่ครบถ้วน
3. กลวิธีพิเศษการเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน สองชั้น ทางครูแสวง อภัยวงศ์ สามารถสืบค้นรายละเอียดของเพลงเต็มฉบับได้ที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติศักดิ์ ทองจันทร์. (2548). *วิเคราะห์เดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน : กรณีศึกษาทางนางมหาเทพกษัตริย์สมุท (ครูบรรเลง สาคริก)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเชิด พิณพาทย์. (2540). *การศึกษาเพลงเดี่ยวกราวในสามชั้นทางระนาดเอก*. (ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- นริศรา พันธุ์ธาดาพร. (2561). *เดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน สามชั้น ทางครูแสวง อภัยวงศ์ กรณีศึกษาครูระวีวรรณ ทับทิมศรี*. (ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พงษ์ศิลป์ อรุณรัตน์. (2550). *ปฐมบทดนตรีไทย*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พูนพิศ อมาตยกุล. *นามานุกรมศิลปะเพลงไทยในรอบ 200 ปี แห่งกรุงรัตนโกสินทร์*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้ว.
- มนตรี ตราโมท และวิเชียร กุลตัมภ์. (2523). *ฟังและเข้าใจเพลงไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยเชชม.
- อาทร ธนวัฒน์. (2542). *การศึกษาเพลงเดี่ยวกราวในทางจะเข้*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทิศ นาคสวัสดิ์. (2530). *ทฤษฎีและปฏิบัติดนตรีไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ศิริวิทย์.